

ceegex

CENTRAL EASTERN EUROPEAN
GAS EXCHANGE

CEEGEX magyarázó fogyasztóknak

Gázkereskedelmi kisokos

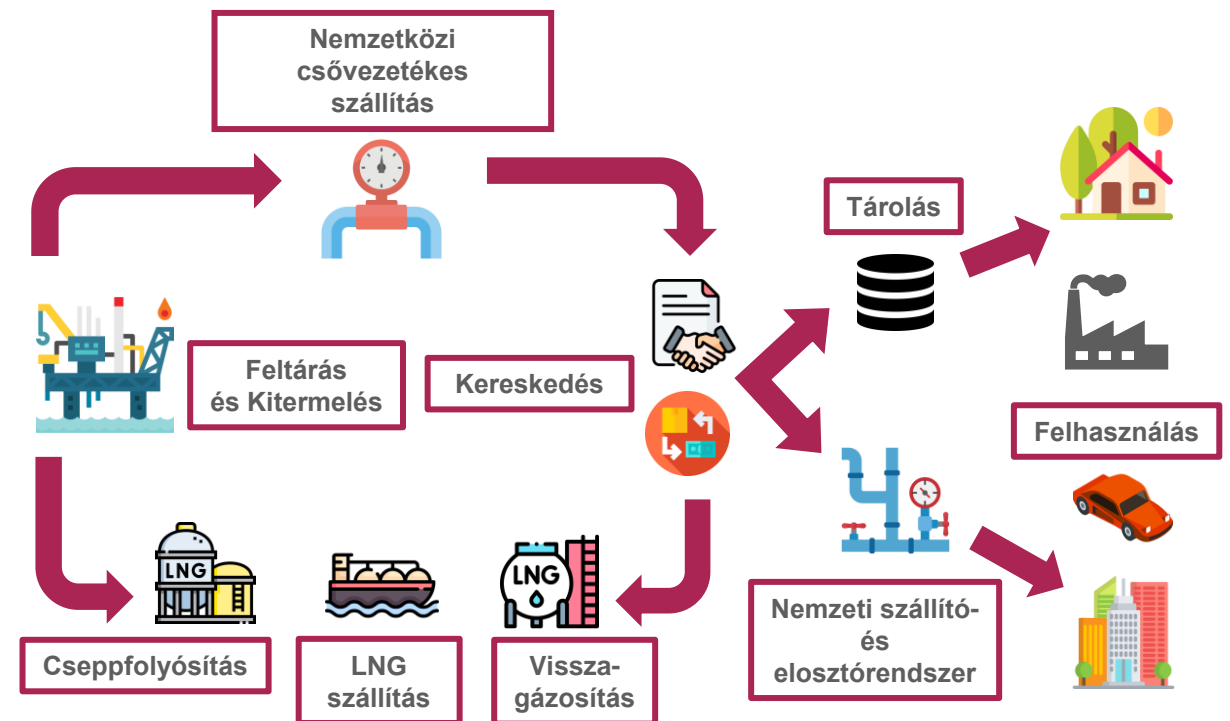
2023.08.10.

HONNAN JÖN A GÁZ ÉS MILYEN JELLEGZETESSÉGEI VANNAK?

- » Fosszilis, gáz halmazállapotú, színtelen, szagtalan, gyúlékony tüzelőanyag
- » Szénhidrogén alapú, **legnagyobb mértékben metánból áll** (CH₄)
- » Évmilliók során keletkezett szerves anyagokból
- » A földgázlelőhelyek **gyakran olajmezőkkel egy helyen** találhatóak
- » Palagáz, szénagymetán, ritkábban metán-hidrát és biogáz formájában is fellelhető
- » Keverhető megújuló eredetű biometánnal

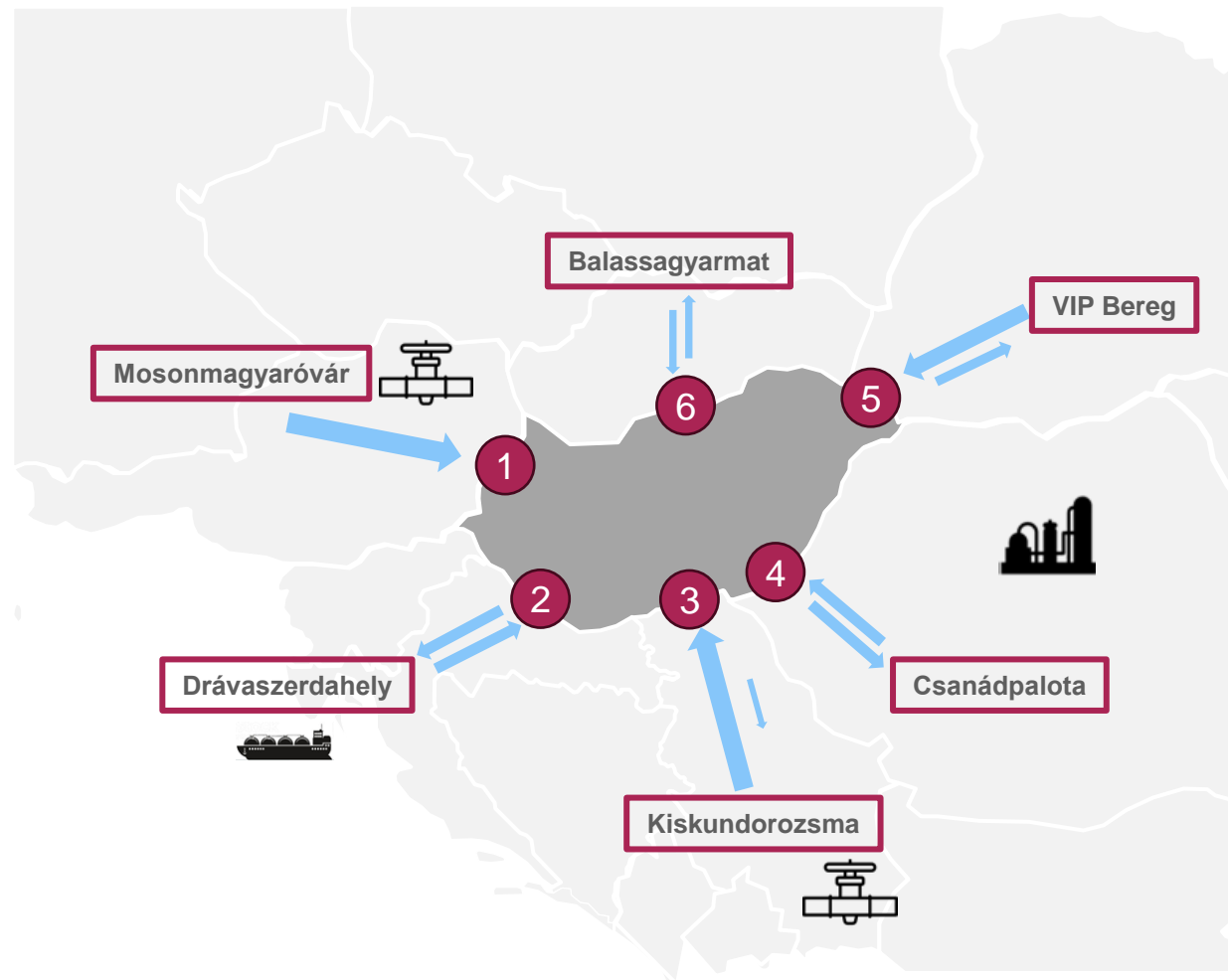
FÖLDGÁZ ELLÁTÁSI LÁNC

- » **Feltárás** (geológiai és szeizmikus kutatások) és **kitermelés** (szárazföldi és tengeri fúrások)
- » **Feldolgozás** (szennyező anyagoktól való megtisztítása, LNG esetében cseppfolyósítás és visszagázosítás)
- » **Szállítás** (nagy nyomású csővezetéken vagy cseppfolyósított LNG formában tankerhajókon)
- » **Kereskedés** tőzsdéken vagy bilaterálisan (OTC), ritkábban hosszú távú nemzetközi szerződéseken keresztül
- » **Tárolás** (földalatti kimerült gáztározókban, sóbarlangokban)
- » **Elosztás és felhasználás** (fűtés, főzés, villamosenergiatermelés, ipari termelés, LPG üzemanyag)

VEZETÉKES GÁZ IMPORT IRÁNYOK

- 1 Ausztria:** Nyugat-Európával összekötő útvonal, korábban jelentős ukrán-szlovák-osztrák útvonal Oroszország felől.
- 2 Horvátország – LNG:** Magyarországhoz legközelebb eső folyékony földgázt befogadó terminál, amely így a Föld bármely pontjáról, akár Amerikából, Afrikából és Ázsiából is képes tankerhajók fogadására.
- 3 Szerbia – Török Áramlat:** Oroszországból néhány éve már Törökországon keresztül is érkezik gáz Európába, és Szerbia határán jut el hazánkba. A jövőben Bulgárián és Szerbián keresztül érkezhethet akár azeri, akár török eredetű földgáz.
- 4 Románia:** Jelentős termelés, melynek egy része Magyarországra érkezik, és a jövőben akár nagyobb mennyiség is érkezhethet.
- 5 Ukrajna:** Régebben Magyarországra ezen az útvonalon érkeztek Oroszországból a legnagyobb földgáz-mennyiségek, hiszen a két ország közötti hosszú távú szerződések ezt az útvonalat érintették (a Török Áramlat részben lecserélte).
- 6 Szlovákia:** Eseti használat, a tavalyi év vezetékeképítéseivel felértékelődhet, és közelebbi kapcsolatba kerülhetünk például a lengyel LNG-vel.

*A teljes kereskedelmi engedéllyel rendelkező, azaz fogyasztókat ellátó kereskedők listája elérhető: <https://www.mekh.hu/engedelyesek-listaja>

GÁZTŐZSDÉK ÉS GÁZHUBOK

- » A földgázt jellemzően tőzsdéken adják és veszik a kereskedő cégek, **maga a tőzsde csak a platformot adja**
- » Egy gázkereskedelmi központ, vagyis **gázhub** egy fizikailag belül jól összekapcsolt országot, régiót takar, mely termékként megjelenik, így **például holland földgáz (TTF) vagy magyar földgáz (MGP)**

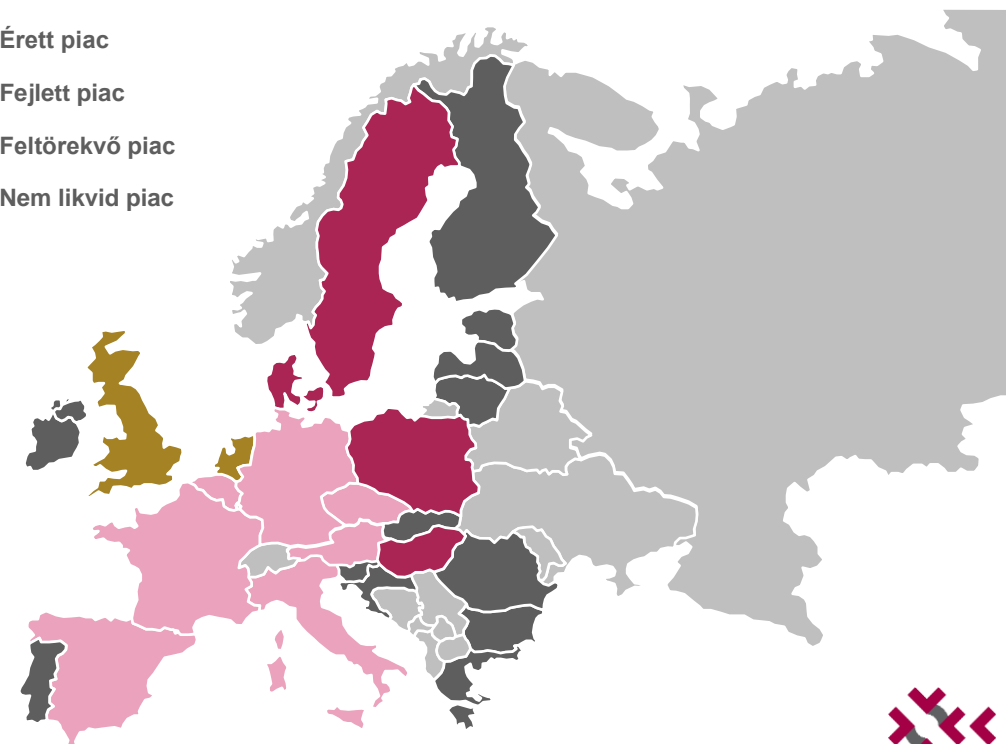
MIÉRT FONTOSAK A GÁZTŐZSDÉK?

- ✓ A tőzsdéken a kereskedés **anonim és diszkriminációmentes**
- ✓ A kereslet-kínálat dinamikáját követve mindig az **elérhető legkedvezőbb áron** történik az ügyletkötés
- ✓ A **transzparens** ármechanizmusok növelik a piaci hatékonyságot és a versenyt
- ✓ A tőzsdéken publikált árak **fontos iránymutatást adnak** a piaci szereplőknek
- ✓ A klíringház bevonásával **kiküszöbölhető a nemteljesítési partner kockázat**
- ✓ Szabályozott keretet biztosítanak, ahol **integrálhatók az energiapolitikák**
- ✓ A fogyasztók javát szolgálja a **diverzifikáció** (többféle forráshoz való hozzáférés), amely fokozza az **ellátásbiztonságot**
- ✓ A tőzsdék lehetővé teszik a határokon átnyúló kereskedést és elősegítik a **likviditást** (hozzáférhetőséget), ezáltal hozzájárulnak a **piaci integrációhoz**

A CEEGEX, MINT GÁZTŐZSDE

- » 2023-ban már 10 éves működését ünnepli
- » 48 tag 15 országból
- » Hazai fogyasztás negyedének megfelelő mennyiség fordul meg rajta
- » ACER (európai energiaügynökség) feltörekvő piaccá felminősítette a magyar gázhubot 2021-ben

- Érett piac
- Fejlett piac
- Feltörekvő piac
- Nem likvid piac

FŐSZEREPLŐK

- » Gáztőzsde – maga a platform
- » Tagok – kereskedésre regisztrált cégek
- » Klíringház – pénzügyi biztonság
- » Földgázz szállító – fizikai biztonság

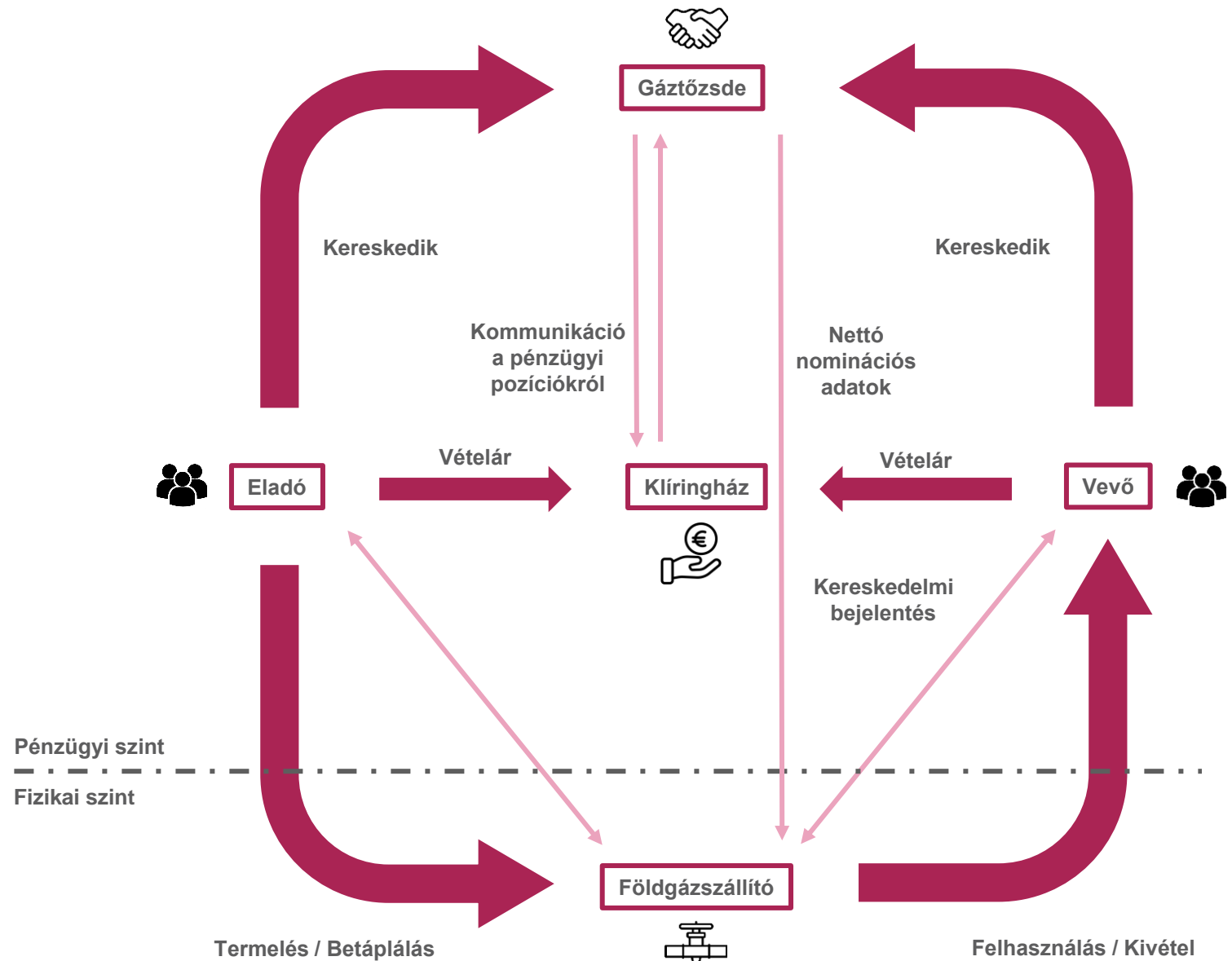
Minden tőzsdéhez tartozik egy **klíringház**, ami kezeli a tagság számláit és limitjeit, hiszen az itt tárolt eurót tudják a tagok kereskedésre fordítani.

A **földgázz szállító** pedig a földgáz fizikai leszállításában vesz részt, tagonként ellenőrzi a tőzsdén kereskedett mennyiségeket és a földgáz vezetékbe betáplált és kivett mennyiségek helyességét.

Tagok lehetnek nagykereskedők, termelők, hálózatüzemeltetők és akár fogyasztók is. Minden tag jogosult venni és eladni.

MIÉRT FONTOSAK AZ ÁRINDEXEK?

- ✓ **Transzparens:** széleskörűen elérhető a piac számára
- ✓ **Kompakt:** egy ár összefoglalja a teljes kereskedési napot
- ✓ **Megbízható:** egyszerű és objektív számítási logika a segíti a döntéshozatalt

MI A CEEREP ÉS HOGYAN ALAKUL KI?

» Egy napvégi magyarországi piaci állapotot tükröző árindex

» A számítások alapja a CEEGEX-en kereskedők ajánlatai és kötése

» Leköveti az európai legjobb gyakorlatokat (azonos paraméterek és algoritmus)

MIRE HASZNÁLHATÓ A CEEREP?

Közvetlenül felhasználható nagykereskedelmi szerződésekből

Közvetlenül fogyasztói szerződésekbe is beemelhető

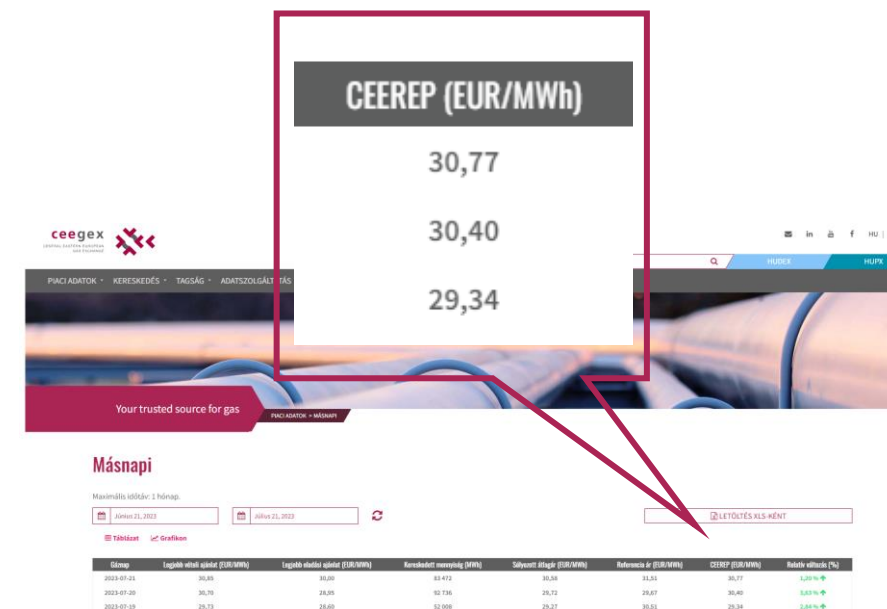
HOL ÉRTHETŐ EL A CEEREP?

A CEEGEX honlapján kerül publikálásra:

<https://ceegex.hu/hu/piaci-adatok/napi>

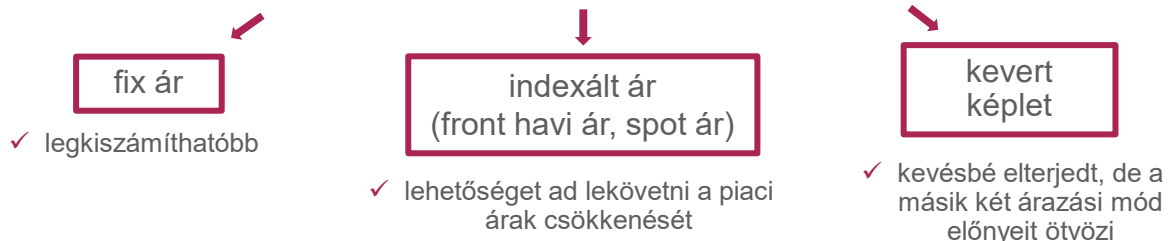

Minden munkanapon 17:30 után

MAGYAR SZERZŐDÉSBE MAGYAR INDEXET!

A kereskedők által kínált árazási módok:

Magyarországon hagyományosan indexált ár:

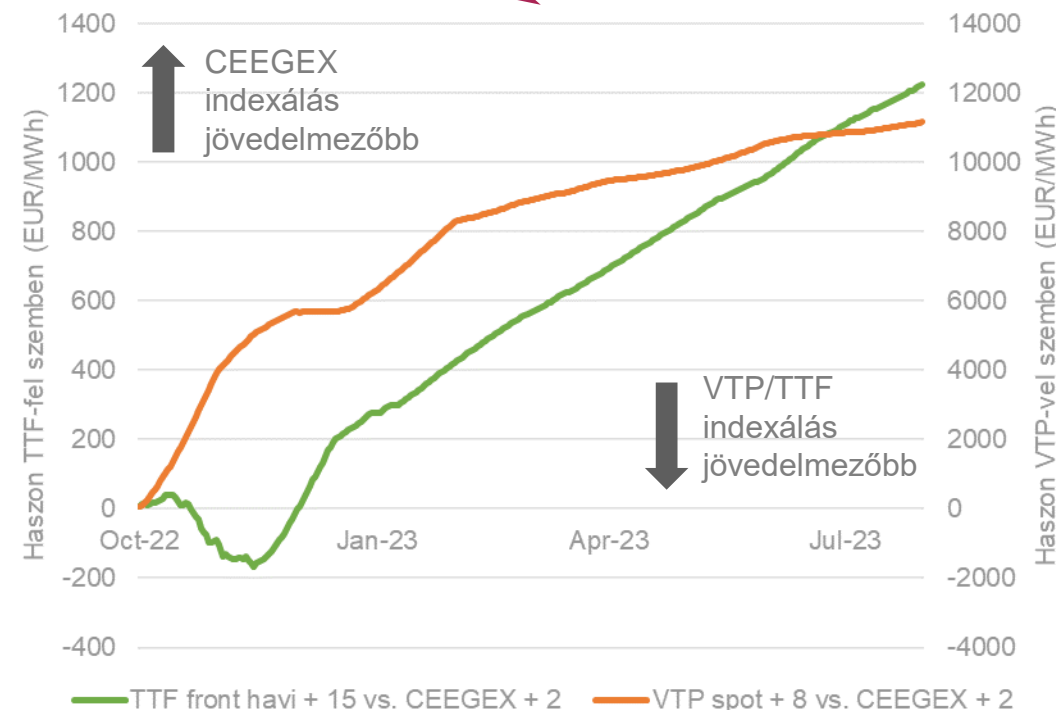
! Országok közti árkülönbségek (lokális események is hatnak a gázárakra)

Az elmúlt időszakban az árkülönbségek hektikussá váltak, így megjelent az **MGP-hez (magyar virtuális pont) történő indexálás.**

- ✓ A hazai keresleti-kínalmi viszonyokat tükröző árképzést tesz lehetővé
- ✓ Mind a fogyasztó, mind a kereskedő számára előnyösebb
- ✓ Függetleníthető a szerződéses ár a külföldi árakat meghatározó tényezőktől

Teljes vagy részleges spot indexálás esetén a CEEGEX árak jelentik a legjobb megoldást Magyarországon a TTF vagy spot VTP árak helyett.

A CEEGEX belső elemzése alapján egy '22/23-as gázévre aláírt CEEGEX indexált szerződéssel az első 10 hónapban jelentősen kedvezőbben alakultak a fogyasztó költségei, mint TTF vagy VTP indexálással.

A CEEGEX a nemrég bevezetett CEEREP indexet vagy a súlyozott átlagát (VWAP) javasolja használni a bilaterális szerződésekben, különös tekintettel a végfogyasztói szerződésekre.

